

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA TEHNICĂ DIN CLUJ-NAPOCA, CENTRUL UNIVERSITAR NORD BAIA MARE
1.2 Facultatea	LITERE
1.3 Departamentul	ȘTIINȚE SOCIO-UMANE, TEOLOGIE, ARTE
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studii / Calificarea	Teologie Ortodoxă Pastorală
1.7 Forma de învățământ	IF – învățământ cu frecvență
1.8 Codul disciplinei	25.00

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	ISTORIA SI SPIRITUALITATEA BIZANTULUI 1				
2.2 Titularul de curs	Lect. univ. dr. Teofil STAN Teofil.STAN@ssuta.utcluj.ro				
2.3 Titularul activităților de seminar	Lect. univ. dr. Teofil STAN Teofil.STAN@ssuta.utcluj.ro				
2.4 Anul de studiu	2	2.5 Semestrul	1	2.6 Tipul de evaluare	E
2.7 Regimul disciplinei	Categoría formativă				DS
	Opționalitate				DO

2. Timpul total estimat (ore pe semestru ale activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care:	3.2 Curs	2	3.3 Seminar	1	3.3 Laborator		3.3 Proiect	
3.4 Număr de ore pe semestru	42	din care:	3.5 Curs	28	3.6 Seminar	14	3.6 Laborator		3.6 Proiect	
3.7 Distribuția fondului de timp (ore pe semestru) pentru:										
(a) Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe										10
(b) Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platforme electronice de specialitate și pe teren										10
(c) Pregătire seminarii / laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri										8
(d) Tutoriat										3
(e) Examinări										2
(f) Alte activități:										
3.8 Total ore studiu individual (suma (3.7(a)...3.7(f)))							33			
3.9 Total ore pe semestru (3.4+3.8)							75			
3.10 Numărul de credite							3			

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	• --
4.2 de competențe	• --

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	• sală de curs dotată corespunzător: computer, videoproiector, sistem audio,
5.2. de desfășurare a seminarului/laboratorului	• sală de seminar dotată corespunzător: computer, videoproiector, sistem audio,

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	CUNOȘTINȚE: <ul style="list-style-type: none"> • Definirea conceptelor care se înscriu în aria istoriei bizantine. • Identificarea evenimentelor care corespund unor situații concrete din prezent și descoperirea unor soluții pertinente
	ABILITĂȚI: <ul style="list-style-type: none"> • Aplicarea unor principii și metode de bază pentru înțelegerea și explicarea evenimentelor istorice; • Înțelegerea situației actuale a Bisericilor Ortodoxe;
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> • Abordarea în mod realist și prin argumentare atât teoretică, cât și practică a unor situații problemă cu grad mediu de dificultate în vederea soluționării lor eficiente • Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă într-o echipă multidisciplinară pe diverse paliere ierarhice • Disciplinele auxiliare ale istoriei pot fi aplicate studiului istoriei Imperiului Bizantin

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> • Evidențierea importanței disciplinei Istoria și Spiritualitatea Bizanțului în contextul celorlalte discipline teologice, cu scop informativ și formativ; Prezentarea diverselor probleme din cadrul acestui Imperiu care a durat mai bine de un mileniu.
7.2 Obiectivele specifice	Studierea generală a principalelor repere din Istoria și Spiritualitatea Bizanțului; Studierea rolului Bizanțului în Istoria românilor. Prezența Imperiului bizantin la Dunărea de Jos. Înțelegerea misionarismului bizantin. Cruciada bizantină, bastion al civilizației creștine în fața popoarelor migratoare din nord. Înțelegerea teocrației bizantine. Fascinația Bizanțului pentru Apus și lumea orientală. 13. Bizanțul, punte de legătură între antichitate și lumea modernă. 14. Imperiul bizantin spațiul istoric de alcătuire a dogmelor creștine

8. Conținuturi

8.1 Curs	Nr. ore	Metode de predare	Observații
1. Imperiul bizantin de la Constantin cel Mare (306-337) la Anastasie I (491-518) Scurt istoric al cercetărilor privind istoria și spiritualitatea Bizanțului	2	Prelegerea universitară, expunerea, problematizarea.	
2. Constantin cel Mare: monarhie creștină și orientală	2		
3. Perioada postconstantiniană: Constantin II (337-340), Constans (337-350) și Constantius (337-361)	2		
4. Teodosie cel Mare (379-395) – creștinismul, religie de	2		

stat			
5. Arcadius (395-408) și Honorius (395-423):	2		
6. Marcian (450-457) și soluția diofizită a sindoului de la Calcedon	2		
7. Perioadă preiustiniană	2		
8. Imperiul bizantin de la Iustinian cel Mare (527-565) la Mihail III Amorium (842-867)	2		
9. Biserica Ortodoxă după 843	2		
10. Căderea Constantinopolului sub latini în 1204	2		
11. Transformări politice și culturale în secolele XII-XV	2		
12. Bizanțul și Occidentul	2		
13. Bizanț după Bizanț	2		
14. Sinteze și consolidări	2		
Total ore:	28		

Bibliografie:

1. Bănescu, Nicolae - Chipuri din istoria Bizanțului, Ed. Albatros, București, 1971
2. Brezeanu, Stelian - O istorie a Imperiului Bizantin, Ed. Albatros, București, 1997
3. Diehl, Charles- Marile probleme ale istoriei bizantine. Figuri bizantine, I-II, Ed. pt. lit., București, 1969
4. idem - Bizanț – mărire și decădere, Ed. Științifică, 1980
5. idem - Istoria Imperiului Bizantin, Ed. Scorilo, Craiova, 1999
6. Iorga Nicolae - Istoria vieții bizantine, București, 1974
7. Meyendorff, John - Teologia bizantină, 1996 I.G. Coman - "Patrologie" 3 vol. Ed. I.B.M. al B.O.R., București, 1980;
8. Colecția "Părinți și Scriitori Bisericești"- traduceri ale mai multor profesori de teologie. Până în prezent au apărut mai mult de 40 de volume începând cu anul 1979.
9. Studii și articole de specialitate publicate în revistele centrale și locale ale B. O. R. recomandate la fiecare curs în parte.

8.2 Seminar / laborator / proiect	Nr. ore	Metode de predare	Observații
1-Evoluția artei de-a lungul timpului. 2-Arta antică	2		
3-Arta medieval 4-Arta renașterii 5-Arta secolelor XVI-XVIII 6-Arta secolelor XIX-XX 7-Dezvoltarea artei creștine 8-Literatura bizantină. 9-Muzica bizantină	2	Expunerea, conversația, problematizarea.	
10-Pictura bizantină	2		
11-Tehnici de pictură	2		
12-Erminia picturii bizantine	2		
13-Simbolistica picturii bizantine	2		
14-Evaluare	2		
Total ore:	14		

Bibliografie minimală:

1. Louis Bréhier, *Civilizația bizantină*, trad. lb. franc. Nicolae Spincescu, note de subsol Alexandru Madgearu, București, 1994;
2. Gilbert Dragon, *Naissance d'une capitale. Constantinople et ses institutions de 330 à 451*, Paris, 1974/1984;
3. Michel Kaplan, *Bizanț*, trad. lb. franc. Ion Doru Brana, București, 2010;
4. Kenneth G. Holum, *Theodosian Empresses. Women and Imperial Domination in Late Antiquity*, Berkeley, Los Angeles, 1982;
5. Gheorghe I. Brătianu, *Studii bizantine de istorie economică și socială*, Polirom, Iași, 2003. 6. Vasile Adrian Carabă, „Hypatia din Alexandria (cca. 370-415) sau apusul unei tradiții paideice: Mouseionul”, *StTeol* 4/2008, pp. 101-148.

9. Coroborarea/validarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Alcătuirea cursului de „Bizantinologie” a avut în vedere adaptarea la cerințele actuale de istoriografie moderne, conținutul fiind în concordanță cu cel adoptat și în alte centre universitare din țară

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	se vor trata două subiecte din tematica indicată cu precizarea unei minime bibliografii; posibile întrebări suplimentare ale profesorului pentru edificarea asupra notei finale.	scris /oral	70 %
10.5 Seminar	Alcătuirea unei lucrări de seminar. participarea la seminarului în procent de minim 80%	Evaluare orală	30%

10.8 Standard minim de performanță

- Cunoașterea și însușirea temelor studiate
- Competențe minime de interpretare a cântărilor studiate.
- Folosirea limbajului teologic specific ortodox în prezentarea diverselor elemente din cadrul activității muzical-religioase.

Cerințe minime pentru nota 5:

- Deținerea elementelor de conținut fundamentale pe baza cursului predat și pus la dispoziție
- Susținerea obligatorie a referatului de seminar
- Prezența la curs și seminar (stabilită)

Cerințe pentru nota 10:

- Cunoașterea excelentă a conținutului pe baza cursului
- Aprofundarea răspunsurilor prin executarea unor cântări liturgice la sala de seminar sau la biserică

Data completării:	Titulari	Titlu Prenume NUME	Semnătura
07.06.2023	Curs	Pr. lect. univ. dr. Teofil STAN	
	Seminar	Pr. lect. univ. dr. Teofil STAN	
Data avizării în Consiliul Departamentului SSUTA 10.07.2023		Director Departament SSUTA, Conf. dr. ing. Adrian Vasile CHIRA	
Data aprobării în Consiliul Facultății de Litere 13.07.2023		Decan, Conf. univ. dr. habil. Mircea FARCAȘ	